

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступниця директора з навчальної роботи

Світлана ПАРХОМЕЦЬ

« 30 » серпня 20 24 року

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ТУРИЗМУ**

1. Основні характеристики	
Назва освітнього компонента	Теорія і методика туризму
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітньо-професійна програма	Фізична культура і спорт
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Рік підготовки	3
Семестр	V
Форма навчання	денна
Статус компонента	вибірковий
Обсяг	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 годин аудиторної роботи - 36, з них: лекцій - 6, практичних занять - 30, годин самостійної роботи - 54, годин консультації – 1,8.
Контрольні заходи	практичні роботи, тестування, письмові звіти щодо самостійного вивчення тем, підготовка презентацій за індивідуальною темою, модульні контрольні роботи
Мова викладання	українська
Розміщення освітнього компонента	http://www.dfks.com.ua
2. Кадрове забезпечення	
Циклова комісія, що забезпечує викладання	циклова комісія професійної та практичної підготовки

Викладач	Олександр БУДАРІН
Електронна пошта (чи персональний сайт) викладача	
3. Мета та предметні результати навчання	
Мета освітнього компонента	Ознайомити студентів з теорією і практикою проведення походів, що дозволить їм правильно оцінити доцільність організації та проведення даного заходу в обраному районі з урахуванням рекреаційної та пізнавальної цінності; пояснити основні вимоги до підготовки походу (екскурсії), розкрити методичні та організаційні заходи його проведення в залежності від виду туризму, складності маршруту з урахуванням різних факторів.
Компетентності	<p>ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК4 Здатність до набуття в процесі навчання або професійній діяльності широких спеціалізованих фактологічних та теоретичних знань.</p> <p>ЗК5 Здатність до розуміння (усвідомлення) рівня отриманих в процесі навчання або професійній діяльності знань.</p> <p>ЗК6 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК7 Здатність до розв'язання типових спеціалізованих задач широкого спектра, що передбачає ідентифікацію та використання інформації для прийняття рішень.</p> <p>ЗК8 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК11 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК13 Здатність до покращення результатів власної навчальної або професійної діяльності і результатів діяльності інших.</p> <p>ЗК15 Здатність до взаємодії, співробітництва з широким колом осіб для провадження професійної або навчальної діяльності.</p> <p>ЗК17 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.</p> <p>ЗК18 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК19 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК2 Здатність до проведення занять, тренувань, уроків фізичної культури, організації фізкультурно-спортивних, оздоровчих заходів.</p>

	<p>СК3 Здатність здійснювати організацію діяльності з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя для задоволення основних потреб організму людини, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації.</p> <p>СК17 Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості.</p> <p>СК18 Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p>				
<p>Програмні результати за ОПШ</p>	<p>РН5 Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та розвитку.</p> <p>РН6 Аналізувати та застосовувати передовий досвід.....</p> <p>РН9 Дотримуватися вимог охорони праці і безпеки життєдіяльності, правил поведінки на спортивному об'єкті, використання інвентаря та обладнання, профілактики травматизму та протидії булінгу.</p> <p>РН11 Зміцнювати особистісне та громадське здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя.</p> <p>РН15 Організувати заняття масовими видами рухової активності оздоровчої спрямованості.</p> <p>РН18 Надати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах.</p>				
<p>Результати навчання за освітнім компонентом</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="435 1048 528 1462"> <p>Знати</p> </td> <td data-bbox="528 1048 1495 1462"> <ul style="list-style-type: none"> - техніку спортивного туризму, методика вивчення спортивного туризму; основні положення правил проведення змагань і туристичних походів; - науково-методичні основи розвитку туризму; - оздоровчий вплив туризму на організм людини; - основні відомості про туристичні карти, їх елементи, класифікацію і способи збереження; - основні туристичні картографічні матеріали; - види туризму, їх особливості і характеристики; - принципи розробки, підготовки та проведення подорожей з урахуванням пори року та географічного району. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="435 1462 528 2087"> <p>Вміти</p> </td> <td data-bbox="528 1462 1495 2087"> <ul style="list-style-type: none"> - вирішувати практичні завдання організаційної, педагогічної, науково-методичної роботи з туризму; - аналізувати техніку спортивного туризму; - проводити заходи зі спортивно-оздоровчого туризму; - брати участь у туристичних походах; - читати і працювати з туристичною і спортивною картою орієнтуватись, вимірювати відстані і азимут, визначити своє місцезнаходження, складати схему майбутнього туристичного маршруту; - визначати сторони горизонту по компасу, місцевих предметах, по годиннику, по небесних світилах (сонцю, полярній зірці); - орієнтуватись в різних за способом пересування видах туризму; - володіти алгоритмом дослідження району подорожі за картою та іншими джерелами інформації; - користуватись умовними знаками топографічних, туристичних і спортивних карт; </td> </tr> </table>	<p>Знати</p>	<ul style="list-style-type: none"> - техніку спортивного туризму, методика вивчення спортивного туризму; основні положення правил проведення змагань і туристичних походів; - науково-методичні основи розвитку туризму; - оздоровчий вплив туризму на організм людини; - основні відомості про туристичні карти, їх елементи, класифікацію і способи збереження; - основні туристичні картографічні матеріали; - види туризму, їх особливості і характеристики; - принципи розробки, підготовки та проведення подорожей з урахуванням пори року та географічного району. 	<p>Вміти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вирішувати практичні завдання організаційної, педагогічної, науково-методичної роботи з туризму; - аналізувати техніку спортивного туризму; - проводити заходи зі спортивно-оздоровчого туризму; - брати участь у туристичних походах; - читати і працювати з туристичною і спортивною картою орієнтуватись, вимірювати відстані і азимут, визначити своє місцезнаходження, складати схему майбутнього туристичного маршруту; - визначати сторони горизонту по компасу, місцевих предметах, по годиннику, по небесних світилах (сонцю, полярній зірці); - орієнтуватись в різних за способом пересування видах туризму; - володіти алгоритмом дослідження району подорожі за картою та іншими джерелами інформації; - користуватись умовними знаками топографічних, туристичних і спортивних карт;
<p>Знати</p>	<ul style="list-style-type: none"> - техніку спортивного туризму, методика вивчення спортивного туризму; основні положення правил проведення змагань і туристичних походів; - науково-методичні основи розвитку туризму; - оздоровчий вплив туризму на організм людини; - основні відомості про туристичні карти, їх елементи, класифікацію і способи збереження; - основні туристичні картографічні матеріали; - види туризму, їх особливості і характеристики; - принципи розробки, підготовки та проведення подорожей з урахуванням пори року та географічного району. 				
<p>Вміти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вирішувати практичні завдання організаційної, педагогічної, науково-методичної роботи з туризму; - аналізувати техніку спортивного туризму; - проводити заходи зі спортивно-оздоровчого туризму; - брати участь у туристичних походах; - читати і працювати з туристичною і спортивною картою орієнтуватись, вимірювати відстані і азимут, визначити своє місцезнаходження, складати схему майбутнього туристичного маршруту; - визначати сторони горизонту по компасу, місцевих предметах, по годиннику, по небесних світилах (сонцю, полярній зірці); - орієнтуватись в різних за способом пересування видах туризму; - володіти алгоритмом дослідження району подорожі за картою та іншими джерелами інформації; - користуватись умовними знаками топографічних, туристичних і спортивних карт; 				

		- розробляти меню харчування в туристських походах в залежності від виду туризму, категорії складності, норм енерговитрат людини.
--	--	---

Структура освітнього компонента		
Тема	Зміст теми	Завдання/ форми контролю
III курс, V семестр		
Модуль 1. Туризм як вид діяльності		
Тема 1.1. Виникнення та розвиток туризм	Зародження та розвиток туристсько-краєзнавчої діяльності у стародавньому світі. Розвиток туристсько-краєзнавчої діяльності у XVIII- XIX ст.. Основні тенденції розвитку туристсько-краєзнавчої діяльності від початку XX ст. до сьогодення.	розповідь, складання хронологічної таблиці, складання конспекту, бесіда
Тема 1.2. Функції та види туристсько-краєзнавчої діяльності	Форми і напрями туристсько-краєзнавчої діяльності. Сучасний стан і перспективи розвитку туризму і краєзнавства в Україні. Туризм в шкільній освіті.	бесіда, складання конспекту, письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми
Тема 1.3. Підготовка до туристсько-краєзнавчої подорожі	Організація роботи керівника та учасників подорожі. Планування та розробка маршруту. Групове та особисте спорядження для туристських подорожей.	практична робота
Модуль 2. Загальна підготовка туриста		
Тема 2.1. Теоретична та практична підготовка туриста	Географічна підготовка туриста, визначення сторін горизонту за природними об'єктами, орієнтування за слідами, світлом, звуком. Топографічна та картографічна підготовка туриста: робота з картографічним матеріалом (план, карта), класифікація карт, види масштабів, визначення напрямів та відстаней на картах, вивчення умовних знаків на топографічних картах. Фізична підготовка туриста: виховання витривалості, сили, спритності, швидкості, гнучкості. Технічна та тактична підготовка туриста. Психологічна підготовка туриста.	бесіда, практичні роботи, підготовка презентації за індивідуальною темою, складання конспекту, письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми
Тема 2.2. Установка польового табору	Особливості організації місць відпочинку: організація привалів і ночівель; режим ночівлі і днювання; устанавлення і обладнання наметів: підготовка майданчика, порядок устанавлення наметів, обладнання наметів; організація найпростіших укриттів за відсутності намету: ночівля без намету влітку, ночівля без намету взимку, поведінка туристів в укриттях. Багаття та їх види: місце для багаття, протипожежна безпека, заготівля палива, розпалювання багаття, види багать. Види туристичних вузлів та техніка їх в'язання: вузли для зв'язування мотузок, вузли петель, вузли для прив'язування до опори, допоміжні вузли.	практичні роботи

	<p>Організація харчування під час походів: режим харчування туристів у поході: водно-сольовий режим, видобування води в пустелі, напої, варіанти раціонів харчування; приготування їжі в похідних умовах: правила приготування їжі, визначення маси продуктів.</p> <p>Страховання: види та їх ефективність, самострахування</p> <p>Сигнали небезпеки та транспортування потерпілих.</p> <p>Гігієна туриста</p>	<p>письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми</p>
<p>Тема 2.3. Медичне забезпечення та долікарська допомога в туристському поході</p>	<p>Медичний контроль та підготовка медикаментів перед походом (склад аптечки). Долікарська допомога в туристському поході.</p> <p>Травми і захворювання, зумовлені неправильними діями туристів.</p> <p>Травми та захворювання, пов'язані з несприятливими метеорологічними умовам.</p> <p>Травми і захворювання, пов'язані зі специфічними умовами подорожей у горах та на воді.</p> <p>Травми і захворювання, яких можуть завдати дикі тварини і отруйні рослини.</p>	<p>практична робота, складання конспекту, підготовка презентації за індивідуальною темою</p>
<p>Модуль 3. Особливості організації та проведення різних форм і видів туристської діяльності</p>		
<p>Тема 3.1. Форми і види туристичної діяльності.</p>	<p>Види туризму за масштабами охоплення території. Туризм за економічним принципом. Туризм за характером організації. Туризм залежно від засобу пересування та мети подорожі. Інші види туризму. Класифікація маршрутів і турів.</p>	<p>пояснення, опрацювання лекційного матеріалу, складання конспекту, практична робота</p>
<p>Тема 3.2. Класифікація екскурсій, методика їх створення</p>	<p>Класифікація екскурсій: за змістом, за місцем проведення, за складом учасників, за формою проведення. Методика створення екскурсії: підготовка робота, розробка екскурсії та складання маршруту.</p>	<p>практична робота</p>
<p>Тема 3.3. Підготовка і проведення походів із різних видів туризму</p>	<p>Особливості організації та проведення походів із різних видів туризму. Дослідження під час подорожей.</p>	<p>практична робота</p>
<p>Тема 3.4. Суспільно-корисна робота і організація туристсько-краєзнавчих досліджень</p>	<p>Краєзнавчо-географічні дослідження під час подорожей: метеорологічні спостереження, топографічні спостереження, геологічні спостереження, геоморфологічні спостереження. Краєзнавчо-біологічні дослідження під час подорожей: біологічні спостереження, зоологічні спостереження, фенологічні спостереження.</p> <p>Історико-краєзнавчі дослідження під час подорожей.</p>	<p>практична робота, складання конспекту, письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми</p>
<p>Завдання/ форми контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання літератури. 3. Виконання практичної роботи. 4. Тестування. 5. Письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми. 6. Підготовка презентацій за індивідуальною темою. 7. Модульний контроль. 	

Дидактичні методи	На лекційних заняттях	Розповідь, бесіда, дискусія, пояснення
	На практичних заняттях	Виконання практичних робіт; тестування, підготовка та захист презентації

Література основна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пангелов Б.П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навчальний посібник. - К.: Академвидав, 2012. – 248 с. (Серія «Альма – матер»). 2. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / За заг. ред. В.Ф. Орлова. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.: - Бібліогор. 260 с. 3. Підбірка газет «Краєзнавство. Географія. Туризм» за 2010-2020 рр.
Література додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Блистів Т.В. Організаційно-методичне забезпечення оздоровчо-рекреаційної діяльності учнівської молоді у закладах позашкільної освіти: дис. на здобуття ступеня канд. наук з фіз. вих. та спорту: спец. 24.00.02. Київ, 2019. 258 с. 2. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. - 304 с. 3. Грибан Г., Романчук В, Романчук С. Роль рухової активності в житті студентів. Спортивна наука України, 2014. № 4 (62), -57-62 с. 4. Дедух М.О. Гендерний підхід до формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді у процесі фізичного виховання: дис. канд.наук з фіз.вих. і спорту / Національний університет фізичного виховання і спорту України. К., 2021. - 280 с. 5. Козинець В.М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: Навч. пос. - К.: Кондор, 2006. - 576 с. 6. Костенко Л.Д. Теорія і практика розвитку позашкільної освіти в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): дис. ... докт. пед. наук: спец. 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, Кропивницький, 2021. - 567 с. 7. Круцевич Т., Марченко О., Дедух М. Сучасні підходи до формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді в процесі фізичного виховання. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021. № 2. - 66-75 с. 8. Марченко О.Ю. Характерні відмінності у виборі факторів здорового способу життя як складових індивідуальної фізичної культури сучасних школярів. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2018. № 6 (68). - 10-15 с. DOI:10.15391/ sns.v.2018-6.002 9. Москаленко Наталія, Кошелева Олена, Татарченко Лариса, Рузанов Віктор, Максимов Андрій. Особливості впливу рухової активності на психофізичний стан здобувачів вищої освіти. Спортивний вісник Придніпров'я. – 2022. № 2. - 45- 56 с. № 1. С.128-135. DOI: 10.32540/2071- 1476-2022-2-045. 10. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»: Указ Президента України від 9 лютого 2016 р. № 42/2016. 11. Пангелова Н.Є., Пангелов Б.П. Організаційно-економічні аспекти туристичної діяльності в умовах постіндустріального суспільства. Спортивний вісник Придніпров'я. №1. 2016. - 207-21 с. 12. Пангелова Н.Є., Пангелов Б.П. Теоретико-методичні засади туристсько-краєзнавчої роботи у вищих навчальних закладах: [навч. метод. посібн.] Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О.М., 2015. - 202 с.

<p>13. Пангелова Н.Є.; Пангелов Б.П.; Троценко Т.Ю.; Кравченко Т.П. Чинники формування мотивації до здійснення туристичної діяльності. European Scientific Platform. 2021.</p> <p>14. Правила спортивних змагань зі спортивного туризму, затверджені Міністерством молоді і спорту наказ від 15.04.2021 № 11/5.3/21 - 60 с.</p> <p>15. Цуприк С.І, Підготовка студентів вищих педагогічних навчальних закладів до роботи в літніх оздоровчих таборах: дис. к. пед. наук: спец. 13.00.04</p> <p>16. Шинкарьова О.Д. Формування готовності майбутніх бакалаврів фізичної культури і спорту до організації дозвіллево-рекреаційної діяльності: дис. На здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спец. 015 - Професійна освіта (за спеціалізаціями); Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Старобільськ, 2021. - 320 с.</p>

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти							
Вид діяльності здобувача освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Загальна кількість балів
	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	
Робота на практичному занятті	2	4	6	4	4	5	52
Письмовий звіт щодо самостійного вивчення теми	4	2	8	1,5	2	2	24
Захист презентації за індивідуальним завданням	-	-	1	4	-	-	4
Виконання МКР	1	6	1	8	1	6	20
Разом	100						

4. Політика освітнього компонента	
Правила взаємодії	<p>Самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти.</p> <p>У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>Недопустимо використання засобів зв'язку для пошуку інформації в інтернеті під час виконання письмового чи усного опитування. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.</p> <p>Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.</p> <p>Для здобувачів освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважні причини для неявки на уроки повинні підтверджуватися документально.</p> <p>Відвідування аудиторних занять та активність здобувача освіти під час навчання під час оцінювання викладачем може надавати йому додаткові бонуси.</p>

	Не припустимо пропонування хабаря за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності, у тому числі з метою зміни отриманої академічної оцінки.
Додаткова інформація	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу адміністрації закладу освіти за наявності поважних причин. Якщо під час дистанційного навчання завдання виконано пізніше встановленого терміну, то воно може перевірятися після закінчення навчального семестру.

Силабус складено **Світланою ПАРХОМЕЦЬ** – спеціалістом вищої кваліфікаційної категорії, викладачем-методистом
Олександром БУДАРІНИМ - спеціалістом вищої кваліфікаційної категорії, старшим викладачем

Обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

Протокол від «18» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії Людмила КОПИЛЕНКО

«18» серпня 2024 року

Затверджено на засіданні методичної ради коледжу

Протокол від «29» серпня 2024 року № 2

Голова методичної ради Олена КУДЗІЄВА

«29» серпня 2024 року